

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Чорноморський національний університет імені Петра Могили

Медичний інститут

Кафедра фармації, фармакології, медичної, біоорганічної та біологічної хімії

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ВСТУП У ФАРМАЦІЮ»

(вибіркова навчальна дисципліна)

підготовки БАКАЛАВРА

Галузь знань 22 «Охорона здоров'я»

Спеціальність 226 «Фармація, промислова фармація»

Розробник	Оглобліна М.В.	
Завідувач кафедри розробника	Оглобліна М.В.	
Гарант освітньої програми	Грищенко Г.В.	
Директор інституту	Грищенко Г.В.	
Директор інституту навчально-наукового інституту післядипломної освіти	Норд Г.Л.	
Начальник НМВ	Калініченко В.І.	

Миколаїв – 2019 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показника	Характеристика дисципліни	
Найменування дисципліни	Вступ у фармацію	
Галузь знань	22 «Охорона здоров'я»	
Спеціальність	226 «Фармація, промислова фармація»	
Спеціалізація (якщо є)		
Освітня програма	Фармація	
Рівень вищої освіти	Бакалавр	
Статус дисципліни	Курс за вибором	
Курс навчання	2-й	
Навчальний рік	2020-2021 н.р.	
Номери семестрів:	Денна форма	Заочна форма
	3-й	4-й, 5-й триместр
Загальна кількість кредитів ЄКТС/годин	3 кредити /90 годин	
Структура курсу: – лекції – семінарські заняття (практичні, лабораторні, півгрупові) – годин самостійної роботи студентів	Денна форма	Заочна форма
	19 год.	6 год.
	19 год.	6 год.
	52 год.	78
Відсоток аудиторного навантаження	42%	13%
Мова викладання	українська	
Форма проміжного контролю (якщо є)	-	
Форма підсумкового контролю	залік	

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма з дисципліни «Вступ у фармацію» для студентів спеціальності 226 «Фармація, промислова фармація» першого (бакалаврського) рівня складена відповідно до освітньо-професійної програми «Фармація» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 226 «Фармація, промислова фармація». Дисципліна «Вступ у фармацію» є вибіркоким компонентом освітньо-професійної програми. Її вивчення передбачає засвоєння питань, пов'язаних з історією розвитку фармацевтичної науки та практики в Україні та світі, загальними принципами медичної та фармацевтичної діяльності, завданнями та обов'язками фармацевтичних працівників, основами фармацевтичної етики та деонтології, етапами підготовки фармацевтичних кадрів в Україні та в різних країнах світу. Дисципліна «Вступ у фармацію» закладає основи вивчення правових та етичних норм діяльності у галузі, знайомить студентів з організацією роботи аптеки, завданнями та функціями аптеки, її організаційною структурою, загальними принципами забезпечення лікарськими засобами та іншими товарами аптечного асортименту населення й закладів охорони здоров'я. Вивчення дисципліни сприяє підготовці студентів до подальшого поглибленого опрацювання нормативно-правової та законодавчої бази України у фармацевтичній сфері, вимог належної аптечної практики (НАП), розуміння суті системи фармацевтичного забезпечення України, державного управління та регулювання у фармації.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вступу у фармацію є формування у студентів знань історичного шляху становлення медицини та фармації на різних етапах розвитку суспільства, загальних принципів організації системи лікарського забезпечення в Україні, основ законодавства у сфері обігу лікарських засобів, а також, розуміння особливостей професійної діяльності фармацевтичних працівників.

Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованим у термінах результатів у Стандарті). Згідно з вимогами Стандарту дисципліна забезпечує набуття студентами компетентностей:

- інтегральна:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в професійній фармацевтичній діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов;

- загальні:

- ЗК 1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК 2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професії.
- ЗК 4. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- ЗК 6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК 8. Здатність діяти соціально відповідально та громадянсько свідомо.

- спеціальні (фахові, предметні):

- ФК1. Здатність використовувати законодавчу базу України та дотримуватися вимог належних практик щодо здійснення професійної діяльності.
- ФК3. Здатність застосовувати на практиці принципи фармацевтичної етики та деонтології, розуміти соціальні наслідки професійної діяльності.
- ФК 6. Здатність організовувати забезпечення населення та лікувально-профілактичних закладів лікарськими засобами та товарами аптечного асортименту.

Після завершення вивчення дисципліни «Вступ у фармацію» студент повинен продемонструвати наступні **програмні результати навчання:**

- ПРН 1. Застосовувати знання з загальних та фахових дисциплін у професійній діяльності.
- ПРН 4. Дотримуватись принципів організації фармацевтичної допомоги різним групам населення та категоріям хворих.
- ПРН 6. Дотримуватись етичних та деонтологічних норм спілкування у професійній взаємодії з колегами, керівництвом, споживачами, ефективно працювати в команді.
- ПРН 10. Використовувати різноманітні методи, зокрема сучасні інформаційні та комунікаційні технології, для ефективного спілкування на професійному та соціальному рівнях.
- ПРН 19. Розуміти і реалізовувати свої соціальні та громадські права та обов'язки. Формувати свою громадянську та соціальну позицію. Відповідати за свою громадянську позицію та діяльність.

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви розділів дисципліни і тем	Кількість годин						
	Форма навчання						
		Денна			Заочна		
	усього	У тому числі					
лек		пр	срс	лек	пр	срс	
1	2	3	4	5	6	7	8
Розділ дисципліни							
БЛОК 1 «Історія медицини і фармації на різних етапах розвитку суспільства. Становлення і розвиток фармації в Україні»							
Тема 1. Медицина і лікознавство в епоху первіснообщинного ладу.	5	1	-	4	-	-	5
Тема 2. Медицина і лікознавство в античну добу.	5	1	-	4	-	-	5
Тема 3. Історичні етапи становлення і розвитку медицини та фармації у рабовласницькому суспільстві.	5	2	-	3	-	-	5
Тема 4. Історія лікознавства в епоху Середньовіччя.	5	1	-	4	-	-	5
Тема 5. Історія лікознавства в епоху Відродження.	5	1	-	4	-	-	5
Тема 6. Становлення і розвиток фармації в Україні.	6	1	2	3	-		6
Тема 7. Видатні вчені та їх внесок у розвиток медицини і фармації.	5	2	-	3	-	-	5
БЛОК 2. Основні принципи організації системи лікарського забезпечення. Соціальна значущість ролі фармацевтичного працівника							
Тема 8. Аптека як заклад охорони здоров'я.	6	2	1	3	2	2	2
Тема 9. Основи організації фармацевтичної інформації. Основи забезпечення санітарнопротиепідемічного режиму аптечних закладів.	6	2	2	2	-	-	6
Тема 10. Організація рецептурного відпуску лікарських засобів	6	-	2	4	-	-	6
Тема 11. Організація роботи рецептурно-виробничого відділу	6	2	2	2	2	2	2
Тема 12. Організація безрецептурного відпуску лікарських засобів	6	-	2	4	-	2	4
Тема 13. Організація роботи відділу запасів	6	2	2	2	-	-	6

Тема 14. Організація виготовлення і контролю якості екстемпоральних лікарських засобів	6	2	2	2	-	-	6
Тема 15. Організація роботи відділу продажу готових лікарських засобів за рецептами	6	-	2	4	2	-	4
Тема 16. Автоматизація роботи аптеки	6	-	2	4	-	-	6
Разом	90	19	19	52	6	6	78

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. План лекцій з дисципліни

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Медицина і лікознавство в епоху первіснообщинного ладу та в античну добу.	2	-
2	Історичні етапи становлення і розвитку медицини та фармації у рабовласницькому суспільстві.	2	-
3	Історія лікознавства в епоху Середньовіччя та Відродження.	2	-
4	Становлення і розвиток фармації в Україні. Видатні вчені та їх внесок у розвиток медицини і фармації.	3	-
5	Аптека як заклад охорони здоров'я.	2	2
6	Основи організації фармацевтичної інформації. Основи забезпечення санітарно протиепідемічного режиму аптекних закладів.	2	-
7	Організація роботи рецептурно-виробничого відділу	2	2
8	Організація роботи відділу запасів	2	-
9	Організація роботи відділу продажу готових лікарських засобів за рецептами	2	2
Всього лекційних годин		19	6

4.2. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
БЛОК 1			
1	Становлення і розвиток фармації в Україні.	2	-
БЛОК 2			
2	Аптека як заклад охорони здоров'я.	1	2
	Основи організації фармацевтичної інформації. Основи забезпечення санітарно-протиепідемічного режиму аптечних закладів.	2	-
3	Організація рецептурного відпуску лікарських засобів	2	-
4	Організація роботи рецептурно-виробничого відділу	2	2
5	Організація безрецептурного відпуску лікарських засобів	2	2
6	Організація роботи відділу запасів	2	-
7	Організація виготовлення і контролю якості екстемпоральних лікарських засобів	2	-
8	Організація роботи відділу продажу готових лікарських засобів за рецептами	2	-
9	Автоматизація роботи аптеки	2	-
Всього годин практичних занять		19	6

4.3. Самостійна робота

№ з.п.	ТЕМА	Кількість годин		Вид контролю
		Денна форма	Заочна форма	
1	Медицина і лікознавство в епоху первіснообщинного ладу.	4	5	Поточний контроль на практ. зан.
2	Медицина і лікознавство в античну добу.	4	5	-//-
3	Історичні етапи становлення і розвитку медицини та фармації у рабовласницькому суспільстві.	3	5	-//-
4	Історія лікознавства в епоху Середньовіччя.	4	5	-//-
5	Історія лікознавства в епоху Відродження.	3,5	5	-//-
6	Становлення і розвиток фармації в Україні.	3	4	-//-

7	Видатні вчені та їх внесок у розвиток медицини і фармації.	2,5	5	-//-
8	Аптека як заклад охорони здоров'я.	2	3	-//-
9	Основи організації фармацевтичної інформації. Основи забезпечення санітарно-протиепідемічного режиму аптечних закладів.	1	5	-//-
10	Організація рецептурного відпуску лікарських засобів	4	5	-//-
11	Організація роботи рецептурно-виробничого відділу	2	2	-//-
12	Організація безрецептурного відпуску лікарських засобів	4	5	-//-
13	Організація роботи відділу запасів	2	5	-//-
14	Організація виготовлення і контролю якості екстемпоральних лікарських засобів	2	4	-//-
15	Організація роботи відділу продажу готових лікарських засобів за рецептами	3	6	-//-
16	Автоматизація роботи аптеки	3	5	-//-
	Підготовка до практичних занять – теоретична підготовка та опрацювання практичних навичок	47	76	Поточний контроль на практ. зан.
3.	Підготовка до підсумкового контролю засвоєння дисципліни	5	4	залік
	РАЗОМ	52,0	78,0	

БЛОК 1 «Історія медицини і фармації на різних етапах розвитку суспільства. Становлення і розвиток фармації в Україні»

Тема 1. Медицина і лікознавство в епоху первіснообщинного ладу.

- Значення та місце історії фармацевтичних знань у загальній історії культури людства.
- Лікознавство у первіснообщинному ладі, епоха емпіризму.
- Становлення первіснообщинних культів та культового цілительства: анімізм, тотемізм, фетишизм, магія.

Тема 2. Медицина і лікознавство в античну добу.

- Розвиток медицини в Античній Греції: медичні школи, підготовка лікарів, методи лікування. Гіппократ: освіта; основні принципи лікування; «Кодекс Гіппократа».
- Медицина Стародавнього Риму, учення Асклепіада.
- Клавдій Гален: основні принципи лікування, розподіл ліків на класи за дією, «галенові препарати».

Тема 3. Історичні етапи становлення і розвитку медицини та фармації у рабовласницькому суспільстві.

- Загальна характеристика розвитку медицини у рабовласницькому суспільстві. Древній Єгипет: розвиток окремих напрямків медицини, способи приготування лікарських засобів.
- Давня Вавілонія: вплив на лікування пантеону божеств.
- Стародавня Індія: аюрверда, внесок індійських лікарів у розвиток медицини та фармації. Давній Китай: «Тисяча золотих ліків» та перша фармакопея Китаю, основний принцип китайської медицини, особливості лікування уколами і припіканням.

Тема 4. Історія лікознавства в епоху Середньовіччя.

- Медицина арабських народів за часів Середньовіччя: відкриття перших аптек, розвиток алхімії.
- Абу Алі Ібн – Сіна (Авіцена): «Канон лікарської науки».
- Медицина і фармація у Середньовічній Європі: алхімія та її вплив на фармацію, відкриття перших аптек, відокремлення професії «аптекаря» від лікаря, створення «Ради Старійшин».

Тема 5. Історія лікознавства в епоху Відродження.

- Діяльність Салернської медичної школи: підготовка кадрів, відкриття шпиталів, перша фармакопея – «Збірник протиотрут».
- Парацельс: освіта, методи лікування, контроль за роботою аптек, основоположник лікувальної хімії (ятрохімії).
- Ятрохімія: цілі та завдання, представники ятрохімії (спагірики) та їх відкриття.

Тема 6. Становлення і розвиток фармації в Україні.

- Зародження української фармації: медицина і фармація Київської Русі, братерства в Україні, лікування на території Запорізької Січі.
- Медицина і фармація на західноукраїнських землях.
- Історія української підприємницької діяльності у галузі фармації, фармацевтична промисловість України.
- Перспективи розвитку української фармації.

Тема 7. Видатні вчені та їх внесок у розвиток медицини і фармації.

- Вплив українських вчених на розвиток фармацевтичної науки, фармацевтичного законодавства та освіти в Україні.
- Відкриття лікарських засобів, які змінили історію фармації.
- Сучасна фармація в країнах світу.
- Загальні тенденції підготовки фармацевтичних кадрів в різних країнах світу.
- Провідні фармацевтичні компанії світу та їх продукція на фармацевтичному ринку України.

БЛОК 2. Основні принципи організації системи лікарського забезпечення. Соціальна значущість ролі фармацевтичного працівника

Тема 8. Аптека як заклад охорони здоров'я.

- Основні завдання та функції аптеки, класифікація, організаційна структура, номенклатура посад персоналу аптеки, склад і призначення аптечних приміщень.
- Зовнішнє оформлення аптек.

Тема 9. Основи організації фармацевтичної інформації. Основи забезпечення санітарнопротиепідемічного режиму аптечних закладів.

- Завдання та значення фармацевтичної інформації в організації ефективної фармацевтичної допомоги населенню України.
- Роль аптек в організації інформаційного обслуговування фахівців охорони здоров'я та населення.
- Значення, структура Державного реєстру лікарських засобів.
- Автоматизовані інформаційно-наукові системи в фармації.
- Сучасні форми інформаційного забезпечення підприємств та організацій фармацевтичної галузі.
- Вивчення санітарного стану аптеки (прибирання приміщень, миття аптечного посуду та ін.), санітарно-освітня робота серед населення, основні принципи ліцензування фармацевтичної діяльності.

Тема 10. Організація рецептурного відпуску лікарських засобів

- Рецепт, функції рецепта, структура і види рецептів.
- Форми рецептурних бланків.
- Соціальне значення безоплатного та пільгового відпуску.

Тема 11. Організація роботи рецептурно-виробничого відділу

- Завдання та функції відділу, штат рецептурно-виробничого відділу.
- Функції провізора по прийому рецептів і відпуску ЛЗ індивідуального виготовлення.
- Обладнання та оснащення приміщень рецептурно-виробничого відділу.

Тема 12. Організація безрецептурного відпуску лікарських засобів

- Безрецептурні та ОТС-препарати.
- Критерії віднесення до безрецептурних лікарських засобів.
- Відповідальне самолікування.

Тема 13. Організація роботи відділу запасів

- Завдання та функції відділу.
- Обладнання та оснащення приміщень відділу.
- Штат відділу запасів.
- Організація зберігання лікарських засобів та інших товарів аптечного асортименту

Тема 14. Організація виготовлення і контролю якості екстемпоральних лікарських засобів

- Порядок проведення внутрішньоаптечного контролю якості екстемпоральних ЛЗ.
- Організація вхідного контролю якості ГЛЗ та інших товарів аптечного асортименту.

Тема 15. Організація роботи відділу продажу готових лікарських засобів за рецептами

- Завдання та функції відділу.
- Штатний персонал відділу.
- Функції провізора по прийому рецептів та відпуску ГЛЗ.
- Обладнання та оснащення приміщень відділу продажу ГЛЗ.

Тема 16. Автоматизація роботи аптеки

- Завдання автоматизації роботи аптеки.
- Категорії комп'ютерних програм.
- Основні комп'ютерні програми.
- Мета і значення комп'ютеризації робочих місць персоналу аптеки.

4.4. Індивідуальні завдання

Для денної форми навчання не заплановані.

Заочна форма навчання

Відповідно до навчального плану студенти заочної форми навчання виконують контрольну роботу. Номер варіанту для контрольної роботи студент отримує на першій лекції з дисципліни.

Для послідовного і чіткого викладу матеріалу слід скласти план роботи. Під час виконання роботи необхідно використовувати джерела, наведені в навчальній програмі і рекомендовані на лекціях, а також інші підручники, що відповідають темі роботи.

Обсяг контрольної роботи не повинен перевищувати 20 сторінок формату А4. При виконанні роботи студенти повинні у повному обсязі розкрити всі питання за планом. Наприкінці роботи необхідно навести список використаної літератури не менше 10-15 джерел, вказати дату виконання.

Після перевірки викладачем контрольної роботи і одержання позитивної оцінки студента допускають до заліку.

Нарахування балів за контрольну роботу

оцінка відмінно – 60 балів,

оцінка добре – 50 бали,

оцінка задовільно – 40 балів,

у випадку відсутності контрольної роботи – ставиться «0» балів.

Максимальна кількість, яку може набрати студент при виконанні контрольної роботи, дорівнює 60 балам.

Мінімальна кількість балів, яку може набрати студент при виконанні контрольної роботи становить 40 балів.

Варіант 1

Медицина і лікознавство в епоху первіснообщинного ладу.

1. Значення та місце історії фармацевтичних знань у загальній історії культури людства.
2. Лікознавство у первіснообщинному ладі, епоха емпіризму.
3. Становлення первіснообщинних культів та культового цілительства: анімізм, тотемізм, фетишизм, магія.

Варіант 2

Медицина і лікознавство в античну добу.

1. Розвиток медицини в Античній Греції: медичні школи, підготовка лікарів, методи лікування.
2. Гіппократ: освіта; основні принципи лікування; «Кодекс Гіппократа» .
3. Медицина Стародавнього Риму, учення Асклепіада. Клавдій Гален: основні принципи лікування, розподіл ліків на класи за дією, «галенові препарати».

Варіант 3

Історичні етапи становлення і розвитку медицини та фармації у рабовласницькому суспільстві.

1. Загальна характеристика розвитку медицини у рабовласницькому суспільстві.
2. Древній Єгипет: розвиток окремих напрямків медицини, способи приготування лікарських засобів.

Варіант 4

Історичні етапи становлення і розвитку медицини та фармації у рабовласницькому суспільстві.

1. Давня Вавілонія: вплив на лікування пантеону божеств.
2. Стародавня Індія: аюрверда, внесок індійських лікарів у розвиток медицини та фармації.
3. Давній Китай: «Тисяча золотих ліків» та перша фармакопея Китаю, основний принцип китайської медицини, особливості лікування уколами і припіканням.

Варіант 5

Історія лікознавства в епоху Середньовіччя.

1. Медицина арабських народів за часів Середньовіччя: відкриття перших аптек, розвиток алхімії .
2. Абу Алі Ібн – Сіна (Авіцена): «Канон лікарської науки».

Варіант 6

Історія лікознавства в епоху Середньовіччя.

1. Медицина і фармація у Середньовічній Європі: алхімія та її вплив на фармацію, відкриття перших аптек, відокремлення професії «аптекаря» від лікаря.
2. Створення «Ради Старійшин».

Варіант 7

Історія лікознавства в епоху Відродження.

1. Діяльність Салернської медичної школи: підготовка кадрів, відкриття шпиталів, перша фармакопея – «Збірник протиотрут».
2. Парацельс: освіта, методи лікування, контроль за роботою аптек, основоположник лікувальної хімії (ятрохімії).
3. Ятрохімія: цілі та завдання, представники ятрохімії (спагірики) та їх відкриття.

Варіант 8

Особливості розвитку фармації на території слов'янських народів.

1. Академія наук та її вплив на розвиток медицини і фармації.
2. Аптекарський Приказ, «Аптекарський Статут».
3. Медицина Скіфії.

Варіант 9

Становлення і розвиток фармації в Україні.

1. Зародження української фармації: медицина і фармація Київської Русі, братерства в Україні, лікування на території Запорізької Січі.
2. Медицина і фармація на західноукраїнських землях.

Варіант 10

Фармація в умовах розбудови незалежної України.

1. Організаціо – структурні зміни у фармації України у 90-х роках ХХ ст.
2. Історія української підприємницької діяльності у галузі фармації, фармацевтична промисловість України.
3. Перспективи розвитку української фармації.

Варіант 11

1. Історичні аспекти становлення фармацевтичної освіти в Україні.
2. Особливості підготовки фармацевтів на території України на різних етапах розвитку суспільства.
3. Сучасні навчальні заклади України, які здійснюють підготовку фармацевтичних кадрів.

Варіант 12

Видатні вчені та їх внесок у розвиток медицини і фармації.

1. Вплив українських вчених на розвиток фармацевтичної науки, фармацевтичного законодавства та освіти в Україні.
2. Відкриття лікарських засобів, які змінили історію фармації.

Варіант 13

Сучасна фармація в країнах світу.

1. Загальні тенденції підготовки фармацевтичних кадрів в різних країнах світу.

2. Провідні фармацевтичні компанії світу та їх продукція на фармацевтичному ринку України.

Варіант 14

Основні пріоритети Національної лікарської політики.

1. Цілі, пріоритети та інструменти Національної лікарської політики.
2. Концепція розвитку фармацевтичного сектору галузі охорони здоров'я України.

Варіант 15

Основні принципи організації фармацевтичного забезпечення населення.

1. Фармацевтична допомога як комплексне поняття в сучасній системі знань. Класифікація фармацевтичної допомоги.
2. Основні підходи у наданні фармацевтичної послуги та відмінності між ними.
3. Система лікарського забезпечення: виробництво, оптова торгівля, роздрібна торгівля.

Варіант 16

Належна аптечна практика.

1. Основні принципи належної аптечної практики.
2. Основні завдання аптеки відповідно до вимог належної аптечної практики.
3. Основні ролі та функції фармацевтичного працівника відповідно до вимог належної аптечної практики.

Варіант 17

Основи етики та деонтології

1. Основи фармацевтичної етики та деонтології.
2. Етичний кодекс фармацевтичного працівника.

Варіант 18

1. Державне управління та регулювання у фармації.
2. Основні форми правового регулювання в Україні. Нормативно – правове забезпечення фармацевтичної діяльності.
3. Класифікація нормативно – правових актів.

Варіант 19

Система фармацевтичної інформації.

1. Види інформації, фармацевтичної інформації та інформаційних ресурсів.
2. Джерела фармацевтичної інформації.
3. Інформаційне забезпечення процесу надання фармацевтичної допомоги.

4.5. Методи навчання

Видами навчальної діяльності студентів згідно з навчальним планом є: а) лекції, б) практичні заняття в аптеці районного рівня, або аптеці-студії в)

самостійна робота студентів (СРС), г) підсумковий контроль, д) консультації, е) залік .

Теми лекційного курсу розкривають проблемні питання згідно розділів вибіркової дисципліни.

Практичні заняття проводяться за стрічковим принципом відповідно до тем.

Обсяг навчального навантаження студентів описаний у кредитах ECTS, які зараховуються студентам при успішному засвоєнні ними відповідного розділу (залікового кредиту).

5. Підсумковий контроль

Питання до самопідготовки та контролю рівня знань

1. Значення та місце історії фармацевтичних знань у загальній історії культури людства.
2. Лікознавство у первіснообщинному ладі, епоха емпіризму.
3. Становлення первіснообщинних культів та культового цілителства: анімізм, тотемізм, фетишизм, магія.
4. Розвиток медицини в Античній Греції: медичні школи, підготовка лікарів, методи лікування.
5. Гіппократ: освіта; основні принципи лікування; «Кодекс Гіппократа» .
6. Медицина Стародавнього Риму, учення Асклепіада.
7. Клавдій Гален: основні принципи лікування, розподіл ліків на класи за дією, «галенові препарати».
8. Загальна характеристика розвитку медицини у рабовласницькому суспільстві.
9. Древній Єгипет: розвиток окремих напрямків медицини, способи приготування лікарських засобів.
10. Давня Вавілонія: вплив на лікування пантеону божеств.
11. Стародавня Індія: аюрверда, внесок індійських лікарів у розвиток медицини та фармації.
12. Давній Китай: «Тисяча золотих ліків» та перша фармакопея Китаю, основний принцип китайської медицини, особливості лікування уколами і припіканням.
13. Медицина арабських народів за часів Середньовіччя: відкриття перших аптек, розвиток алхімії .
14. Абу Алі Ібн – Сіна (Авіцена): «Канон лікарської науки».
15. Медицина і фармація у Середньовічній Європі: алхімія та її вплив на фармацію, відкриття перших аптек, відокремлення професії «аптекаря» від лікаря, створення «Ради Старійшин».
16. Медицина Скіфії. 2
17. Зародження української фармації: медицина і фармація Київської Русі, братерства в Україні, лікування на території Запорізької Січі.
18. Медицина і фармація на західноукраїнських землях.

19. Історія української підприємницької діяльності у галузі фармації, фармацевтична промисловість України.
20. Парацельс: освіта, методи лікування, контроль за роботою аптек, основоположник лікувальної хімії (ятрохімії).
21. Вплив українських вчених на розвиток фармацевтичної науки, фармацевтичного законодавства та освіти в Україні.
22. Цілі, пріоритети та інструменти Національної лікарської політики.
23. Концепція розвитку фармацевтичного сектору галузі охорони здоров'я України.
24. Фармацевтична допомога як комплексне поняття в сучасній системі знань. Класифікація фармацевтичної допомоги.
25. Основні підходи у наданні фармацевтичної послуги та відмінності між ними.
26. Система лікарського забезпечення: виробництво, оптова торгівля, роздрібна торгівля.
27. Державне управління у фармації, основні цілі і функції.
28. Правове регулювання. Основні форми правового регулювання в Україні.
29. Нормативно – правове забезпечення фармацевтичної діяльності. Класифікація нормативно – правових актів
30. Основні принципи належної аптечної практики. Основні завдання аптеки відповідно до вимог належної аптечної практики.
31. Основні ролі та функції фармацевтичного працівника відповідно до вимог належної аптечної практики.
32. Визначення термінів «інформація», «фармацевтична інформація», «інформаційні ресурси».
33. Види інформації, фармацевтичної інформації та інформаційних ресурсів. Джерела фармацевтичної інформації. Інформаційне забезпечення процесу надання фармацевтичної допомоги. Рецепт, функції рецепта, структура і види рецептів.
34. Форми рецептурних бланків. Соціальне значення безоплатного та пільгового відпуску.
35. Завдання та функції відділу, штат рецептурно-виробничого відділу.
36. Функції фармацевта по прийому рецептів і відпуску ЛЗ індивідуального виготовлення.
37. Обладнання та оснащення приміщень рецептурно-виробничого відділу.
38. Безрецептурні та ОТС-препарати. Критерії віднесення до безрецептурних лікарських засобів.
39. Відповідальне самолікування.
40. Завдання та функції відділу запасів. Обладнання та оснащення приміщень відділу. Штат відділу.
41. Організація зберігання лікарських засобів та інших товарів аптечного асортименту
42. Порядок проведення внутрішньоаптечного контролю якості екстемпоральних ЛЗ.
43. Організація вхідного контролю якості ГЛЗ та інших товарів аптечного асортименту.

- 44.Завдання та функції відділу ГЛЗ. Штатний персонал відділу.
45.Функції провізора по прийому рецептів та відпуску ГЛЗ. Обладнання та оснащення приміщень відділу продажу ГЛЗ.

Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України 29 березня 2012 року № 384
(у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 05 червня 2013 року № 683)

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧОРНОМОРСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ ПЕТРА
МОГИЛИ**

**Кафедра фармації, фармакології, медичної, біоорганічної
та біологічної хімії**

*Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)
за напрямом підготовки 226 «Фармація, промислова фармація»
галузі знань 22 «Охорона здоров'я»
Дисципліна: **Вступ у фармацію***

БІЛЕТ № 0

Розкрити питання:

1. Гіппократ: освіта; основні принципи лікування; «Кодекс Гіппократа».
2. Функції фармацевта по прийому рецептів і відпуску ЛЗ індивідуального виготовлення.

**Затверджено на засіданні кафедри фармації, фармакології, медичної,
біоорганічної та біологічної хімії
протокол № 1 від _____ 20__ р.**

**В.о. завідувача кафедри _____ к.фарм.н., доцент Оглобліна М.В.
Екзаменатор _____ к.фарм.н., доцент Шмалько О.О.**

**6. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ТА ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ
РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ**

***Поточний контроль** здійснюється на кожному практичному занятті відповідно конкретним цілям з кожної теми. При оцінюванні навчальної діяльності студентів необхідно надавати перевагу стандартизованим методам контролю: тестуванню, структурованим письмовим роботам, структурованому за процедурою контролю практичних навичок в умовах, що наближені до реальних.*

Контроль самостійної роботи:

Контроль самостійної роботи студентів, яка передбачена в темі поряд з аудиторною роботою, здійснюється під час поточного контролю теми на відповідному аудиторному занятті. Теми, які виносяться лише на самостійну роботу і не входять до тем аудиторних навчальних занять, контролюються при підсумковому модульному контролі.

Максимальна кількість балів за поточну діяльність студента – 120.

Результати складання заліків оцінюються за двобальною системою: «зараховано» і «не зараховано». Студент дістає оцінку «зараховано», якщо він виконав усі види робіт, передбачених робочою навчальною програмою, відвідав усі навчальні заняття – лекції, практичні (семінарські заняття), визначені календарно-тематичним планом кафедри, набрав загальну кількість балів при вивченні дисципліни не меншу, ніж мінімальна (**70 балів**).

РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ПРИСВОЮВАНИХ СТУДЕНТАМ

№ за порядком	(поточна навчальна діяльність)	Максимальна кількість балів	
		Денна форма	Заочна форма
<i>Змістовий модуль 1</i>			
1	Заняття 1	-	-
<i>Змістовий модуль 2</i>			
2	Заняття 2	15	20
3	Заняття 3	15	-
4	Заняття 4	15	20
5	Заняття 5	15	20
6	Заняття 6	15	-
7	Заняття 7	15	-
8	Заняття 8	15	-
9	Заняття 9	15	-
<i>Разом змістові модулі</i>		<i>120</i>	<i>60</i>
<i>Індивідуальна СРС</i>		<i>-</i>	<i>60</i>
<i>Підсумковий контроль засвоєння модуля (диференційований залік:</i>		<i>80</i>	<i>80</i>
РАЗОМ сума балів		200	200

КРИТЕРІЇ ОЦІНОК ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ ДЕННОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ НА ПРАКТИЧНОМУ ЗАНЯТТІ

1. На практичному занятті 14-15 балів студент отримує:

- Якщо студент показав знання в повному обсязі програми з теми, яка вивчається, дає вичерпуючі відповіді на поставлені викладачем запитання.
- Вільно орієнтується в питаннях НТД.

12-13 балів студент отримує:

- Знає тему, що вивчається в повному обсязі. Дає вірні, але не зовсім вичерпуючі відповіді на додаткові запитання, дає відповіді за допомогою викладача.
- Демонструє добре володіння практичними навичками.

9-11 балів студент отримує:

- На запитання відповідає тільки за допомогою викладача, не завжди вірно орієнтується в питаннях механізму дії препаратів.
- Слабо демонструє володіння практичними навичками.

0 балів отримує студент, який:

- Відповідає не на всі запитання, навіть за допомогою викладача.
- На додаткові запитання не дає відповіді, згідно з якими відповідь можна оцінити як «незадовільно».
- Має пропуск практичного заняття.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ ЗАОЧНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ НА ПРАКТИЧНОМУ ЗАНЯТТІ

Студенти заочної форми навчання оцінюються наступним чином:

1. Згідно навчального плану студенти заочної форми навчання обов'язково повинні написати контрольну роботу за індивідуальним варіантом. За контрольну роботу студент може отримати **від 60 балів – максимум до 40 балів min.** У разі відсутності контрольної роботи, або не коректного її виконання, студент отримує – **0 балів.**
2. На останньому практичному занятті студентам рекомендовано написання тестового контролю, що включає 30 ситуаційних задач за темами дисципліни по типу КРОК. За кожну правильну відповідь студент отримує 2 бали, за не правильну – 0 балів. **Максимальна кількість балів – 60, мінімальна кількість – 32 бали (55% вірних відповідей), якщо студент не набирає 55% правильних відповідей він отримує 0 балів.**

Студент допускається до підсумкового контролю при виконання умов навчальної програми та в разі, якщо за поточну навчальну діяльність він набрав не менше 70 балів.

Якщо студент не отримав допуску до складання підсумкового контролю внаслідок недостатнього середнього балу поточної успішності, завідувач кафедри за дозволом деканату має право провести комплексне тестування за матеріалами всіх тем, по яким студент має незадовільні оцінки. У разі отримання студентом задовільних балів за результатами тестування, студент вважається таким, що покращив результат поточної успішності до мінімального балу та може бути допущений до підсумкового модульного контролю. Результати тестування оцінюються наступним чином:

Оцінка відмінно (12 балів) – 96% та більше правильних відповідей;
оцінка добре (10 балів) – 86 – 95% правильних відповідей;
оцінка задовільно (7 балів) – 75 - 85% правильних відповідей.

Залік. Допуск до заліку визначається у балах поточної навчальної діяльності, а саме: min – 70, max – 120 балів.

Методика проведення заліку:

Основними формами контролю засвоєння дисципліни пропонуються усна відповідь на теоретичні запитання.

Критерії оцінювання знань:

- теоретичні запитання – № 1 – 25-40 балів;
- теоретичні запитання – № 2 – 25-40 балів.

Мінімальна кількість балів підсумкового контролю складає 50 балів, максимальна кількість – 80 балів.

40 балів студент отримує у випадку, коли студент знає програму в повному обсязі, ілюструючи відповіді різноманітними прикладами; дає вичерпно точні та ясні відповіді без будь-яких навідних питань; викладає матеріал без помилок неточностей; вільно вирішує задачі та виконує практичні завдання різного ступеня складності;

32 бали виставляється за умови, коли студент знає всю програму і добре розуміє її, відповіді на питання викладає правильно, послідовно та систематично, але вони не є вичерпними, хоча на додаткові питання студент відповідає без помилок; вирішує всі задачі і виконує практичні завдання відчуваючи складнощі лише у найважчих випадках;

25 балів ставиться студентові на основі його знань всього об'єму програми з предмету та задовільному рівні розуміння його. Студент спроможний вирішувати видозмінені завдання за допомогою навідних питань; вирішує задачі та виконує практичні навички, відчуваючи складнощі у простих випадках; не спроможний самостійно систематично викласти відповідь, але на прямо поставлені запитання відповідає правильно.

у випадку відсутності засвоєння – ставиться «0» балів.

Оцінка з дисципліни є сума балів за ПНД та заліку у балах від min – 120 до max – 200.

7. Рекомендована література

7.1. Основна

1. Організація фармацевтичного забезпечення населення: нац. підруч. для студ. вищ. навч. закл. / А.С. Немченко, В.М. Назаркіна, Г.Л. Панфілова та ін.; За ред. А.С. Немченко. – Харків: НФаУ : Золоті сторінки, 2015. – 360 с. – (Національний підручник).
2. Основи організації діяльності аптек у питаннях та відповідях: Навч. посібник / Під заг. ред. А.С. Немченко. – Х. : НФаУ, 2015. – 73 с.
3. Сятиня М. Л. – Історія фармації: Навчальний посібник для вищих навчальних закладів. – Львів, 2002. – 660 с.
4. Мнушко З. М. Історія фармації: Навчальний посібник для вищих навчальних закладів. – Х. : Вид – во НФаУ : Золоті сторінки, 2009 р. – 208 с.

7.2. Допоміжна

1. Основы организации и экономики фармации в вопросах и ответах: Уч. пособ. для иностр. студ. фарм. вузов в 2-х ч. / Под общ. ред. А.С. Немченко. – Х. : НФаУ, 2014.
2. Перелік закладів охорони здоров'я : Наказ МОЗ України №385 від 28.10.2002 р. [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z0892-02>
3. Перелік провізорських посад у закладах охорони здоров'я 28.10.2002 р. [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z0894-02>
4. Наказ МОЗ України №275 «Інструкція із санітарно-протиепідемічного режиму аптечних закладів» від 15.05.2006 р. [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0642-06>
5. Наказ МОЗ України №360 від 19.07.05 р. «Правила виписування рецептів та вимог-замовлень на ЛЗ і виробу медичного призначення». [Електронний ресурс] // Режим доступу: http://www.moz.gov.ua/ua/portal/dn_20050719_360.html
6. Наказ МОЗ України №44 «Про організацію зберігання в аптечних установах різних груп лікарських засобів та виробів медичного призначення» від 16.03.1993 р. [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www.apteka.ua/article/91510>

7.3. Інформаційні ресурси

1. www.moz.gov.ua – офіційний сайт Міністерства охорони здоров'я України.
2. fp.com.ua – сайт журналу «Фармацевт практик».
3. www.provisor.com.ua – офіційний сайт журналу «Провізор».